

Mikael Korkee

TAITEILIJA LUOPUU

Kuvataiteen koulutusohjelma
2017

TAITEILIJA LUOPUU

Korkee, Mikael

Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK

Toukokuu 2017

Ohjaajat: Velhonoja, Matti ja Rinne, Niilo

Sivumäärä: 38

Liitteitä:

Asiasanat: taide, luonto, usko, luopuminen

Lopputyöni kirjallisessa kuvaan omaa taiteellista kasvuani luopumisen viitekehyksessä. Kerron suhtautumisestani taiteeseen, sekä pohdin ja kyseenalaistan sitä millainen taiteilijan tulisi olla. Mistä taiteilijan on luovuttava? Onko jotain, mitä taiteilijan tulisi jättää taaksensa? Lisäksi kerron omista työtavoistani, ja siitä miten ne inspiroivat minua harjoittamaan kuvataiteilijan ammattia. Tärkeitä näkökulmia ovat kristinuskon ja luonnon kysymykset.

ARTIST RENOUNCES

Korkee, Mikael

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts

May 2017

Supervisors: Velhonoja, Matti and Rinne, Niilo

Number of pages: 38

Appendices:

Keywords: art, nature, belief, renouncing

In the written part of my thesis, I describe my own artistic growth from the aspect of renouncing. I tell about my stance in art, and I contemplate and question the fact that, what artist is supposed to be. Which of the artist should renounce for, in addition I tell about my aspects of work-forms, and how they inspire me to practice the profession of artist, and that is there something that artist should be ready to leave behind? Important aspects are christianity and nature

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO.....	5
2 TAITEILIJAN LUOPUUS.....	6
2.1 TAITEILIJAN TIE.....	6
2.2 MITEN ELÄMÄ KUTSUU LUOPUMAAN.....	8
3.1 INITIAATIO, TEOSTEN MATERIAALIT JA NIIDEN MERKITYS.....	9
3.2 MATERIAALIT.....	9
4 LOPPUTYÖ – MAAN JA TAIVAAN VÄLILLÄ.....	11
4.1 TAPANI TYÖSKENNELLÄ.....	11
4.2 TEOKSESTA MAAN JA TAIVAAN VÄLILLÄ.....	12
4.2.1 Levästä tehty nainen.....	13
4.2.2 Kala (Peto).....	14
4.2.3 Lintu.....	16
5 KOKEMUKSIA LUOPUMISESTA.....	17
5.1 LUOPUMINEN ON ANTAUTUMISTA MUUTOKSELLE.....	17
5.2 VAALITTU ELÄMÄ.....	18
5.3 NEITSYYDESTÄ ON LUOVUTTAVA.....	19
5.4 TAIDETEOKSESTA LUOPUMINEN.....	20
6.1 MILLAINEN TAITEILIJAN TULISI OLLA?.....	21
6.2 MITÄ MINÄ OLEN – ALASTOMANA MAAILMAN EDESSÄ.....	22
7 MINUA PUHUTELLEITA RAAMATUN KERTOMUKSIA.....	25
7.1 Luopuminen pahasta – Pahan palkka – Lucifer arkkienkeleistä ylin.....	25
7.2 Kertomus Abrahamista.....	27
8.1 KUOLEMA.....	28
8.1.1 Kuoleman synty.....	28
8.1.2 Kuule kuolema luovuuden lehto.....	30
8.1.3 Kuolemanpelko.....	31
8.2 TAIDE-ESINEESEEN IKUISTETTU MUISTO ELÄMÄSTÄ.....	33
9 TAIDEKOULUSTA VALMISTUMINEN – YHTEISÖSTÄ LUOPUMINEN.....	34
LÄHTEET.....	38

1. JOHDANTO

Nyt päättyvä neljän vuoden ajanjakso, jonka olen opiskellut Kankaanpään taidekoulussa, on ollut minulle merkittävää aikaa. Olen asettunut mielessäni luopumisen haikeuteen, kun opinnot tulevat päätökseen, ja saan kauan toivomani kuvataiteilijan ammatin. Koulun tarjoama opetus ja ammatillinen yhteisö ovat rikkaus, joka saa minut suuntautumaan ammattikentälle työtoimenkuvansa mahdollisuuksia käsittävänä taiteilijana.

Tämä opinnäyte ei ole tarkka kuvaus opiskelusta Kankaanpään taidekoulussa, vaan se on kuvaus omasta työskentely- ja kasvuprosessistani opintojeni aikana. Olen pyrkinyt tuomaan opinnäytteessäni esille omia eksistentiaalisia kokemuksiani ilman yhtä ainoaa totuutta, vaikka uskonnollisen vakaumukseni varjolla olenkin tuonut esille oletettuja totuuksia. Tämä opinnäyte on kuvaus kokemushistoriastani.

Opinnäytteeni aiheena on luopuminen, koska tämä aihe on minulle kaikin tavoin elämänopillisesti tärkeä. Tässä opinnäytteessä paljastan joitain kohtaamiani kokemuksia ja käsityksiä, sekä niiden tuomaa käsitystä olemisesta ajassa. Avaan minäkuvaani taiteilijana, sekä pohdin taiteilijan kuvaa yleisesti. Vaikuttimena ovat olleet myös kokemukset ja käsitykset hulluudesta. Lisäksi kerron teoksistani, joiden sisältöä ja suhdetta luopumiseen olen pohtinut. Olen tuonut myös mukaan muutamia kuvauksia luopumisesta, minkä lisäksi nostan esiin kuoleman ja katoavaisuuden kysymykset.

2 TAITEILIJA LUOPUU

2.1 TAITEILIJAN TIE

Mitä tapahtuu, kun ihminen päättää, että hänestä tulee taiteilija? On tietyllä tapaa antauduttava pois mukavuusalueeltaan, oli sitten koulutettu tai itetaiteilija. Vai onko se niin? Sehän on totta, että useasti mukavuusalueen ulkopuoliset asiat kasvattavat eniten ihmistä. Itselleni taide näyttäytyy ihmisyyden kasvualustana ja suurena mahdollisuutena tehdä jotain minulle ja yhteisöille tärkeää. Oman näkemykseni mukaan taiteilijan on uhrauduttava taiteensa eteen, jotta kanavat luovaan työhön aukeavat parhaiten. Mielestäni on luovuttava valtavirran luomasta turvallisuudesta luovan työn toteuttamiseksi.

Minulle astuminen taiteilijan ammattiin oli hyppy tuntemattomaan. Ihmettelen sitä vieläkin monesti, että mikä sai minut löytämään mielestäni sen aatteen, että minusta tulee taiteilija, miksi päätin hakea juuri Kankaanpään taidekouluun? Kohtasin kai kaiken arkeni takaa elämän janon. Jostain se sisälsi kumpusi ja tartuin tilaisuuteen. Olen pitänyt yhtenä yllykkeenä hetkeä lapsuudessani, kun kävin yksityistä kuvataidekoulua, ja päätin lopettaa sen, koska muut asiat tuntuivat vievän minua enemmän. Opettajani sanoi silloin minulle viimeisinä sanoinaan, että tulisin katumaan päätöstäni. En ole päivääkään katunut päätöstäni, mutta nuo sanat painuivat kuitenkin mieleeni.

Pidän mahdollisuuttani opiskella ja tehdä taidetta lahjana elämältä. Mahdollisuutena ymmärtää syvemmin maailmaa. Ajattelen että ennen opintojani oli kuvajaiseni kankaalla vaillinainen. Vaillinainen, mutta valmis uuteen ja vielä tiedostamaton siitä, kuinka pohjakin tulisi kokemaan vavistuksia. Opintojeni aikana tutustuin maailmaan, joka uudisti mieltäni ja asetti minua aina uusien haasteiden eteen. Olin astunut sellaisen opin maailmaan, jossa vallitsi minuun sisäänrakennettu, mutta monin tavoin minulle uusi kieli. Opin kommunikoimaan

taiteen avulla, sekä autenttisen tavan ilmaista itseäni. Kuvanveiston ohella minulle osoittautui tärkeäksi myös performanssitaide, koska sitä kautta saavutin luovan tilan tuntemisen kehoni ja mieleni olemisen tiloissa. Olen miettinyt, että mitä minulle on opinnoistani jäänyt käteen. Totta kai paljon teknistä osaamista teosten toteuttamiseksi, mutta arvotan kuitenkin korkeammalle opintojen antaman kokemuksen kokea maailma uudella tavalla.

Erytisesti nostan korokkeelle yhteisön, jossa vertaisoppiminen on ollut vahva piirre. Kun puheena on ollut taiteen kieli, olen oppinut aidosti kiinnostumaan ihmisistä. Koulutus on auttanut minua kasvamaan ihmisenä, sillä sitä kautta olen päässyt kiinni mieleni kipukohtiin ja päässyt työstämään sitä, mikä on piillyt tiedostamattomana mieleni pinnan alla. Löysin itsestäni kokemuksia äärimmäisistä mielen tiloista. Ajauduin opintojeni aikana mieleni syviin vesiin ja kohtasin siellä paljon tiedostamatonta. Mieleni kasvoi, mutta tapani lukea tätä maailmaa rikkoi lopulta elämältäni pohjan. Putosin kuiluun. Kuilun pohjalta löysin ja sain lahjakseni filosofin viitan ja uskon vahvemman pohjan rakentamiseen.

Albert Camus: ”Uusiin elämäntulkintoihin ei hypätä, vaan niihin pudotaan. Aidompi elämän ymmärrys aukeaa, kun vanha ja valheellisempi romahtaa” (Lehtinen, 2002)

Taiteilija luopuu, mutta samalla saa myös hyvin paljon. Astuin sinne missä kaikki on epävarmaa, mutta kuitenkin mieleeni kasvoi se autuus, että elämällä on tapana kannatella. Minulle taide edustaa turvallisuudesta luopumista intohimon edessä. Tässä anekdootissa on ongelmansa, sillä olen kohdannut vastapainona sen, että päinvastoin joskus intohimosta on luovuttava turvallisuuden vuoksi. Näen että taide kasvattaa ajattelevan ihmisen.

2.2 MITEN ELÄMÄ KUTSUU LUOPUMAAN

Opintoni taidekoulussa ovat olleet hyvää itsetutkiskelun ja kasvamisen aikaa. En vain arvannut, että mitkä tulisivat olemaan tämän kasvattajan keinot. Luomisvoima kaatoi aina vain lisää vettä myllyyn ja euforia oli siten taattu. Opin näkemään mitä on voima, mutta lopulta myös vastapainona mitä on heikkous. Koen että luovan tilan kasvussani ihastuin vahvuuteen, sillä toden totta luominen ja luovuus saivat minut tuntemaan itseni vahvaksi. Osasin kyllä näyttää heikkouksiani ihmisille, mutta kuva itsestäni oli jokseenkin kaikkivoipainen.

”Omavoimainen luopuu Jumalasta, ja vain heikkoutensa kohdannut voi kohdata Jumalan: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa vaan sairaat”.”(Hellsten, 2000)

Olin sairastunut siihen, että yritin olla vahva. Todellinen vahvuus kuitenkin löytyi väärin avartuneen mielen takaa. Mielestäni on tärkeää säilyttää yhteys voimattomuuteen. Pelastajani oli kuitenkin se, että osasin elää vaarallista elämää ja minulla oli suuri halu ymmärtää enemmän. Luovuutta ei voi olla ilman riskejä. Luovuin omavoimaisesta hybriksestä, ja löysin sen takaa suunnatonta rakkautta. Olin siihen aikaan totaalisen voimaton. Olin ajanut itseni henkisesti ja fyysisesti loppuun ja mieleni yritti parsia maailmankuvaani kasaan. Olin kadottanut kiintopisteen elämälle. Kohtasin todellisen itseni.

”Kun Kristus opettaa paradoksaalisia totuuksiaan, hän niiden avulla kutsuu ihmistä luopumaan omavoimaisesta elämän hallinnasta. Hän kertoo, että ainoa pysyvä turva löytyy syvältä ihmisen sisältä. Sinne ei pääse kuitenkaan muutoin kuin suostumalla siihen turvattomuuteen joka syntyy, kun itse rakennettujen turvarakennelmien annetaan romahtaa. Turva löytyy turvattomuuden takaa”. (Hellsten, 2000)

3.1 INITIAATIO, TEOSTEN MATERIAALIT JA NIIDEN MERKITYS

Koen että olen opintojeni aikana käynyt lävitse oman henkilökohtaisen initiaationi. Kuvan siitä, mitä löytyy ylailmoista ja mitä sukelleluista syvyyksistä. Opinnäytetyön teoskokonaisuus heijastelee kuvastonsa kautta kasvuprosessiani ja sen materiaalivalinnat iskostuvat vahvasti mielenmaisemaani, merelliseen Poriin.

Tärkeimpänä teoksen materiaalina on kuivattu merilevä, jonka käsitteleminen on ollut tutkimuskohteeni opintojeni aikana, osansa ovat saaneet rannoilta poimitut kelojuut ja preparoidut eläinten osat. Kaikki nämä mielestäni viittaavat materiaaleina tietynlaiseen katoavaisuuteen, joka sivuaa olennaisesti luopumisen käsitettä. Hyvin tärkeää minulle on se, että olen saanut itse kerätä materiaalit luonnosta, ja siten niihin jokaiseen on iskostunut tarina, hetki merellä, yksin tai ystävien kanssa. Uskon tämän minulle merkittävän tunnelatauksen herättävän, myös toisissa erilaisia tunteita ja tarinoita. Osa työstä on valmistunut kovina koettelemuksien hetkinä ja lopullinen rakenne kun vihdoinkin olen päässyt rauhallisille vesille.

3.2 MATERIAALIT

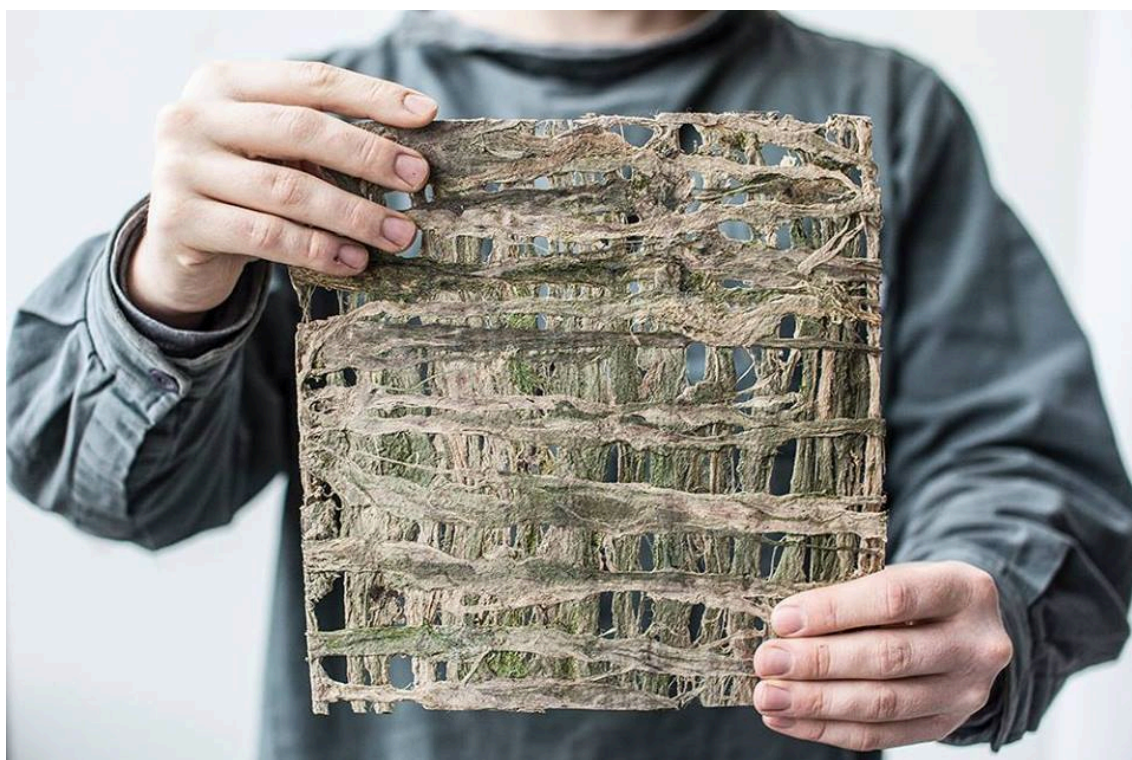
Minulla on ollut alusta lähtien materiaalien käytön suhteen tutkivan taiteilijan asenne. Eläintrofeiden ja muun materian käsittelyssä olen kyllä seurannut aikaisempia käsittelytapoja ja ohjeita, mutta olen luonut lähes kaikkeen oman tapani käsitellä ja toteuttaa näiden luonnonmateriaalien käsittelyä.

Parkitsemistaitoni pohjautuu nahkan parkinnan perussääntöihin. Nahkasta tulee poistaa sen sisältämä luonnollinen rasva ja korvata se jollakin pilaantumattomalla rasvalla. Nahkakudoksen tulee olla neutralisoitu ennen eläinperäisen rasvan korvaamista, jotta työ säilyy pilaantumattomana. Olen

lähestynyt materiaa tässä ohjeistuksessa kokeilunhaluisesti intuition ohjaamana käyttäen erilaisia toimintamalleja, joiden avulla olen saanut erilaisia työtuloksia.

Olen taiteellisessa työssäni opintojeni aikana tutkinut erityisesti merilevän käyttöä teosmateriaalina. Pidän sitä merkittävänä löydöksenä, sillä se kuvastaa vahvasti suhdettani mereen. Lisäksi olen käsittänyt, että tämä ei ole yleisesti taiteen parissa käytetty materiaali, joten tunnen vetovoimaa siihen sen henkilökohtaisen merkittävyyden ja vähäisen käytön takia.

Merien tila on aihe, joka puhuttelee ihmisiä. Merilevä on vaikuttava tekijä meren ekosysteemille, kun puhutaan esimerkiksi merialueiden rehevöitymisestä. Taiteessa ekologisuus on erittäin vahva arvo nykypäivänä, joten minusta tuntuu, että teoksillani voi olla painoarvoa tämän myötä.

Etsijän päiväkirjat. (merilevä) kuva. TOÛA TOÛA (2017)

4 LOPPUTYÖ – MAAN JA TAIVAAN VÄLILLÄ

4.1 TAPANI TYÖSKENNELLÄ

Lopputyön valmistuminen auttoi minua hahmottamaan ja näkemään opintojeni kantaman näkemyksen siitä, mikä on minun tapani toimia ja työskennellä taiteilijana. Keskiöön on asettunut tapani katsoa maailmaa metsästäjä-keräilijän silmin. Kerään autenttisten luontokokemusten tuomana materiaaleja töihini. Sukelluskalastamalla kohdattu kala löytää paikkansa teoksessa parkittuna nahkana tai kuivattuina osina. Kerään levää rannalta, kuin poimisin satoa mielenmaisemastani. Useita tunteja tarkkaillen etsin rannalle ajautuneita luontoon kuuluvia ja sinne kuulumattomia asioita ja esineitä. Luonnon autenttinen ja taianomainen kokeminen mahdollistaa oikeiden osasten löytämisen ja niiden kasaamiseen tarvittavan intuitiivisen toiminnan. Viihdyn siellä, missä luonto on ottanut vallan. Performatiivisuus asettuu vahvana keskiöön materiaalien keruun myötä.

Työhuoneella teokset syntyvät intuitioni ohjaamana, ja huomaan niiden käsittelevän asioita, joita luonto on minulle puhunut monien aistillisten kokemusten myötä. Näen, että tämä on yksi tärkeimpiä tapojani toimia taiteilijana, ja se innoittaa minua jatkamaan ammatin harjoittamista.

Tämä työtapa pohjautuu tapaan tutkia luonnon pyhyttä ja nähdä luonto pyhän kosketuspintana. Luonnossa voin kokea aitoa yhteyttä ikuisen katoavaisuuden silmin. Se on kenttä, mikä avaa minussa kyvyn luovan tilan kokemiseen ja saan siellä kokea pienuuteni suhteessa kaikkeen Jumalan luomaan. Luonto antaa minulle vapauden, vapauden irtaantua ihmisen luomasta.

Yleisesti vallitsevan arvojärjestelmän mekaaninen omaksuminen on pakoa vapaudesta, eikä vailla vapautta ole moraalialia. Vapaudessa yksilö luo itsensä, maailmansa ja arvonsa. (Lehtinen, 2002)

Poimin mielenmaisemastani. (sukelluskalastus) kuva. Korkee Mikael (2014)

4.2 TEOKSESTA MAAN JA TAIVAAN VÄLILLÄ

Teoksen pääelementtinä on levästä tehty naishahmo, joka nousee levän joukosta. Naishahmon käsistä lähtevät langat johtavat kahden eläinhahmon luo. Toisen narun päätä pitelee lintu ja toisen kala. Eläinhahmot on tehty levästä, ajopuista ja eläinten osista.

Erittelen nyt ajatuksia, joita nämä teokset ja tämä installaatio minulle merkitsee. En halua määrittää teoksen sanomaa, mutta haluan kertoa ajatustyöstäni, joka on johtanut teoksen syntyyn ja auttanut refleктоimaan sen sanomaa oman mieleni sisällä.

4.2.1 LEVÄSTÄ TEHTY NAINEN

Tämän ihmishahmon keho on hajoamisen, tietyn katoavaisuuden tilassa. Sen voi nähdä syntyvänä kuin yhtäällä kuolevana. Se on kuin utuinen muisto eletystä elämästä. Toisaalta se on myös ajaton, koska kuolema ja katoavaisuus ovat ihmisen menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus. Olen koettanut vangita teokseen kuvan ihmisen sisimmästä korostamalla ruumiin katoavaisuutta. Toisaalta ihmisen sisin jää tässäkin työssä arvoitukseksi. Minua kiehtoo suuresti ihmiskokonaisuuden kehitys ajassa. Ihmisruumis, mieli ja henki kasvavat ja oppivat ajassa, mutta samalla tämä kokonaisuus kulkee kohti kuolemaa hajoten. Yksi ainoa pysyvä on sielu. Senkään kohtalosta emme voi olla totuudellisen varmoja, kuin ainoastaan uskossa.

Miksi sitten nainen? Miksei mies? Tähän en osaa antaa täydellistä vastausta, mutta voin ajatella päätöstäni monesta näkökulmasta. Tietyllä tapaa teokset ovat aina omakuvia. Tämäkin on ehdottomasti peili sisimpääni. Kun katson tätä luomaani, näen vahvimmin rakastettujeni kasvot, kiinnostukseni vastakkaiseen sukupuoleen. Mikä on taiteilijan muusan merkitys minun omassa elämässäni? Tätä kautta vahvaksi piirteeksi tulee rakkauden merkitys elämän tiellä. Rakastetustaan on luovuttava. Elämä luo säännöt, joiden edessä on polvistuttava.

Olen miettinyt työni kautta paljon myös sitä, kuinka voi kohdata miehen ja naisen välisen sielun kumppanuuden elämässä. Aidon miehen ja naisen välisen rakkauden, joka ei kaadu vaikeiden asioiden edessä, ei ulkoisten eikä sisäisten.

Kestää pitempään kuin hurmiollinen ihastus. Suhteen, jossa kumpikin voivat näyttää haavansa mitään häpeilemättä. Mikä on haavemaailmaa, ja mikä on todellisuuden myöntämistä? Pyyteettömän rakkauden kuva. Herran rakkaus. Luovun elämän edessä siitä, mikä on minulle tärkeää, mikä tekee kipeää. Sydämeen kätkeytyy arvokkain aarre.

Yksityiskohta päättötyöstäni "Maan ja Taivaan Välillä" (2017)
(teosmateriaali: merilevä)

4.2.2 KALA (PETO)

Tällä teoksen osalla on pidempi historia. Se ajoittuu opintojeni toiselle vuosikurssille. Se on minulle symboli siitä, mitä löytyy sukeltetuista syvyyksistä. Se on syvällisten ajatusten kuva, mutta myös niiden aiheuttama varjopuoli. Mitä tapahtuu, kun kuljetaan kohti sisintä? Tämä tie johtaa ihmisen perimmäiseen.

Opintoni ovat olleet minulle erittäin mieltä avartava kokemus. Se on avartanut minua näkemään elämän kauneutta, mutta tuonut myös esiin mieleni kipukohtia. Tämä teos on ikään kuin rajanveto psyykkisten kykyjeni maailmassa, se on se piste, mistä pelastuin hulluuden otteesta. Kokemuksieni kautta luulen tietäväni, miltä tuntuu olla riivattu. Tämä teoksen osa on kuva niistä tunteista. Katson tätä ylpeänä, koska vaikka sen kuvastamat asiat ovat kipeitä, niin niiden kokemuksellinen opetusarvo on ollut minulle tärkeä. Se on minulle merkkipaalu siitä, mistä minun on ollut luovuttava taiteilijana.

Teoksen osasiin sisältyy tarinoita. Ne ovat minulle symbolisia osia, joista olen tässä työssä koostanut isomman kokonaisuuden. Teoksen kaikki osat yhtä lukuun ottamatta on kerätty mereltä. Se yksi osa on silmän paikalle asetettu kotilon kuori. Tämä kotilo on Kankaanpäästä. Toisena silmänä on Reposaaressa löydetty kivi, jonka maalattu kuva on myös teossarjassani ”Hiotut Hiomattomat”. Omakuvallisuutta ajatellen on mielenkiintoista ajatella mereltä löytyneen silmän edustavan suhdettani maailmaan, jossa meri asettuu keskiöön. Kankaanpäästä löydetyn kotilosilmän taas ajattelen kuvaavan taiteellisen silmän kykyä nähdä enemmän.

Yksityiskohta teoksestani ”Maan ja Taivaan Välillä” (2017)

4.2.3 LINTU

Lintu syntyi minulle vahvaksi symboliksi sen kyvystä lentää. Sillä on vahva itsemääräämisoikeus. Se voi häipyä tavoittamattomiin ja paeta vaaraa omaan elementtiinsä ilmaan. Ajattelen sitä vapauden kuvana ja tiettyinä määrätietoisuutena. Kevyessä olomuodossaan siinä kohtaa myös haurauden ja haavoittuvuuden kuva. Siivet ovat uskon symboli.

Lintuteoksen materiaaleina olen käyttänyt rakkolevää, ajopuita ja eläinten osia. Rakkolevän käyttö oli oleellista työn kannalta, koska se on ollut viherlevän ohella tärkeä löydös teosmateriaalina.

Yksityiskohta teoksestani "Maan ja Taivaan Välillä" (2017)

5 KOKEMUKSIA LUOPUMISESTA

5.1 LUOPUMINEN ON ANTAUTUMISTA MUUTOKSELLE

Kyky muutokseen ja luopumiseen sanotaan olevan hyveellistä, ja siten se voidaan nähdä ihmisen viisautena. Laotse opettaa, että maailma muuttuu paremmaksi, kunhan viisas luopuu hulluudestaan ja säyseästi alistuu ulkopuolisen rooliin. Hulluuden voidaan ajatella edustavan jotain tapoihin ja käsityksiin jumiutumista, esim. lahkolaisuus. Sellaiseen joka ei kannusta muutokseen. Se on vastavirtaan uimista, josta on lopulta luovuttava pakon edessä. Luopumattomuus johtaa lopulta itsetuhoon. Alistumalla luopumisen ja muutoksen alaisuuteen voidaan ottaa askel lähemmäksi viisautta. Elämä myös pakottaa siihen, vaikka kuinka yrittäisit pitää pintasi. On säilytettävä tietynlainen nöyryys ja avarakatseisuus, koska ne selkeästi kuuluvat hyveisiin.

Itsensä määrittäminen tietynlaiseksi asettaa esteitä muutokselle. Jos se, mikä sinua määrittää saa kehon ja mielen huutamaan muutosta. On astuttava muutosprosessiin, on luovuttava ja löydettävä itsensä uudestaan. Koen että tämä koskettaa erityisesti taiteilijoita, koska taiteilijan psyyke altistuu ammatin harjoittamisen kautta mieltä muuttaville asioille. Ihmisissä on kuitenkin herkkyys eroja, mikä ei varsinaisesti kerro kuinka ohjailtavissa persoona on. Tärkeää on, että oma persoona on vahva kaikessa heikkoudessaan.

Teoskuva "Mielenmuutoksia" (omakuva, 2013)

5.2 VAALITTU ELÄMÄ

Miltä luopuminen tuntuu, se on irti päästämistä ja asioiden hyväksymistä sellaisenaan. Joillekin luopuminen tekee suunnattoman kipeää. Jotkut valitsevat elämän kieltämyksessä. Psykkinen helpotus tulee vasta kun asian hyväksyy. Itse uskon, että kaikella on tarkoituksensa ja, että Jumala on

valmistanut meille jokaiselle oman elämän tarkoituksen, on vain antauduttava etsimiselle, tutkimusmatkalle. On todettu, että moni ihminen jossain vaiheessa elämää pohtii itsemurhaa, sen toteuttamista ja sen vaikutuksia. Itsekin olen, vahvimmin silloin, kun elin voimakkaan psyykkisen kuorman alla ja kun luulin tulleen hulluksi. ”Yleensä itsemurha ja hulluksi tulo merkitsevät reaktiota huonoa todellisuutta kohtaan tai pakoa huonosta todellisuudesta.” (Lehtinen, 2002)

Itsemurha-ajatuksiin liittyy olennaisesti muutoksen ja luopumisen ajatuksia. Se on vuoropuhelua kuoleman kanssa. Olen kiitollinen siitä, että olen saanut kohdata elämässäni kuoleman ja saanut pohtia sitä kulkiessani matkalla kohti sitä. Se on ollut yksi parhaimmista opettajistani. Se avasi tietoisuuttani ja sai aikaan ymmärrystä. Lisäksi se helpottaa luopumisen prosessia, kun jokin rakas ihminen poistuu tästä maailmasta tai kun itsestä aika viimein jättää. On päästävä sopuun kuoleman ja luopumisen kanssa. Ikävää on, että moni todella päätyy ajatusten kautta itsemurhaan. Mikä on äärimmäinen ratkaisu.

Minusta tuntuu, että itsemurha on jollakin tapaa poikkeamista Jumalan suunnitelmasta, mutta sen voi kai nähdä äärimmäisenä viestinä ja hätähuutona muille ihmisille. Torsti Lehtinen viittaa kirjassaan Eksistentiaalisuus Sokrateen sanoihin: ”kuolema parantaa elämästä”. Sokrates tuomittiin tekemään itsemurha, jonka hän sitten kuuliaisesti toteutti, ja jätti oppineisuudellaan suuren vaikutuksen ihmisiin. Tosin kuolemantuomiota jälkeensä kaduttiin suuresti.

5.3 NEITSYYDESTÄ ON LUOVUTTAVA

Taiteen kentällä tulee vastaan paljon hulluutta, absurdeja todellisuuksia, demoninsa kohdanneita taiteilijoita, mutta myös niin paljon harmonista tasapainoista kuvantamista. Todellisuus romutetaan toisensa perään. On

jäättävä johonkin todellisuuteen, jotta voi levähtää. Voin kuvitella maailman taiteen pukeutuvan filosofin viittaan, joka omaa paljon tietoa. Keskustelee ja määrittellee, mutta ei voi koskaan olla täysin totuudellinen kaikessa tiedon paljoudessaan. Jos on taideteos, jota ei kukaan vielä ole nähnyt, ainoastaan taitelija itse. Silloin sen voidaan olettaa olevan neitseellinen. Mitä jos taideteosta ei päästetä ihmisten reflektoitavaksi luopumalla neitsyydestään? Tärkeää ihmiskunnan kannalta on jaettu todellisuus. Neitseellisestä tilasta luopuminen on siis taiteen ja elämän kannalta hyvin oleellista, viisautta.

5.4 TAIDETEOKSESTA LUOPUMINEN

Kun taiteilija luo suhdetta elämään, on taideteos se heijastus, joka tavoittaa kosketuspinnan mielessä luodun sekä totuuden välillä. Teos alkaa vuorovaikuttaa ympäristönsä kanssa aloitushetkestään, ja se on valmis viestimään täydellisesti, kun taiteilija jättää sen työstämisen valitsemaansa tilaan, jolloin sen voidaan olettaa olevan valmis. Kun se tuodaan esille, se pääsee toteuttamaan tehtävänsä jaetun todellisuuden kuvana. Erityisen tärkeää on, että teoksen herättämät ajatukset voidaan jakaa.

Työlle on toivottavaa löytää myös omistaja/ostaja. Henkilö, joka vakuuttuu teoksen merkittävydestä, ja on valmis sijoittamaan siihen. Tällöin tulee vastaan se tilanne, jossa jo kerran muiden näkyville luovutettu taiteilijan teos on luovutettava eteenpäin ostajalle. Toisille luopuminen omasta työstään voi olla kiputila, toisille kunnia, toiset eivät näe asialla mitään merkitystä. Minulle tärkeää on nähdä, että minulle ja teoksen ostajalle syntyy suhde teoksen kautta, ja jos tässä suhteessa voimme kohdata ostajan kanssa ihmisinä hyvässä hengessä. Silloin olen valmis luopumaan teoksestani. Arvokkaimmille mestariteoksille pidetään kirjaa siitä, että kenen omistuksessa teos on milloinkin ollut, ja taiteilija voi päättää vielä ensimmäisen myyntitapahtuman jälkeenkin, että kenelle teos voidaan jatko-myydä. Jos niin on sovittu.

Kysymys on siitä, että millaisen suhteen taiteilija on päättänyt tehdä työhönsä ja teoksiinsa. Olen kohdannut aloittelevana taiteilijana sitä, kuinka ostajia ei tahdo löytyä erityisesti korkeakustanteisille teoksille. Teokset jäävät helposti pyörimään nurkkiin. Jos niitä ei saateta eteenpäin. Olen huomannut, että pidän siitä, jos jokin minun mielestäni onnistunut työ saa viipyä hetken pidempään luonani ja saan nähdä, kuinka teos kasvaa ajatusmaailmani kypsyessä sitä kohtaan. Jossain vaiheessa kuitenkin lopulta tulee se tunne, että luopuminen on välttämätöntä.

Teoksesta luopuminen tulee toisinaan hyvin konkreettiseksi jo teosta tehdessä, kun tiedostetaan, että teos ei tule kestäväseen ajassa, vaan taiteilija saattaa tietää sen tuhoutuvan heti halutun muodon saavutettuaan. Itselleni arvokkainta ovat tekemisen eleet. Teos voi olla individuaalisia maailmoja muokkaava kaikessa pienieleisyydessäänkin.

6.1 MILLAINEN TAITEILIJAN TULISI OLLA?

Taiteilija X

"...runoilija kohoaa taiteellisen muodon ekstaasiin, paratiisiin jonka taivaankansi loisti helvetin liekkien väreissä... taiteellisen muodon ekstaasi puolestaan kohottaa runoilijan ikuisen kauneuden maailmaan... runoilijasta kuten Horatiuksesta, kasvaa inspiraatiossa runotarten tietäjä, hengen valtaama, loveen langennut, shamaani, riivattu, Rooman Nabokov. Hän voi piikitellä ja sättiä tai kehua maasta taivaisiin. Hänessä kuohuu joskus hybris. Toisinaan hän painuu maan rakoon" (Sarsila, 2013)

Mieleeni on herännyt kysymys siitä, että millainen taiteilijan sitten tulisi olla? Voiko taiteilija olla normaali? Mikä on normaali? Pitääkö taiteilijan olla viisas? Sen tiedän, että taiteilijan on kohdattava se, että hän on ihminen, mutta onko

siinä jotain perää, että taiteilijan tehtävä on kanavoida elämän syvempää merkitystä ja suhdetta ikuiseen ja äärettömään? Onko taiteilijalla jotain tekemistä korkeamman voiman kuvaajana ja katalyyttinä? Pitääkö taiteen syntyä ekstaattisen tilan kautta? Mistä taiteilijan on todella luovuttava? Näiden kysymyksien kautta päättelen, että oikeaa vastausta ei ole. On vain ihminen, se on ainoa hyve minkä näen. Rehellinen ihminen. Muutoksen ja luopumisen kanssa liiton tehnyt ihminen. Tärkeää on säilyttää kosketuspinta jaettuun todellisuuteen, sillä muutoin taiteilija joutuu maailmaansa yksin. Itse ajattelen että on hyve elää uskossa Jumalaan kaikkine synteineen, jotka ovat Jeesuksen ristintyöllä sovitettut. Yhdessä muiden uskovien kanssa voin jakaa todellisuuden. Tärkeää on jakaa todellisuus eri ajatusmalleja omaavien kanssa. Sillä muutoin syntyy ryhmä, joka irtaantuu muiden todellisuudesta. Tämä on minun näkemykseni ja mielestäni hyveellinen. Luopuminen navigoi näiden aaltojen välillä.

”Jumala luopui ainoasta pojastaan, jotta kukaan joka häneen uskoo, ei joutuisi kadotukseen vaan saisi iankaikkisen elämän.” (Hellsten, 2000)

6.2 MITÄ MINÄ OLEN – ALASTOMANA MAAILMAN EDESSÄ

Luopumiskäsite sivuaa hyvin paljon identiteettikysymyksiä, joten koen sen vahvasti liittyvän ennen kaikkea taiteilijan työhön, mutta ehdottomasti myös jokaisen työhön. Itse olen alkanut janota sekä kaivata sellaisia ihmisiä, jotka ovat valmiita taistelemaan aatteidensa puolesta. Välillä tuntuu, että yhteiskunta elää puutuneessa harmaudessa ja asiat kuitataan olkia kohauttamalla. Elämää jossa pidetään tiettyjä asioita itsestään selvyyksinä. Elämä ei tietenkään voi olla pelkkää intensiivistä aatetaistelua, tyventä tarvitaan mutta toivon että entistä useammassa saataisiin syttymään elämän jano. Minulle elämän jano on syntynyt taiteesta ja uskosta.

Kreikkalainen ajattelija Kristos Jannaras on kirjoittanut, että ”Kaikki ihmisen aidot teot syntyvät intohimosta, elämänjanosta. Kaipaus on luovuuden ahjo: Sitä ei pidä sammuttaa.” Elämänjanosta ja intohimosta luopumisen markkinointi pelastuksen tienä on ihmisen viettelemistä syntiin (Lehtinen, 2002)

Olen aina ollut uskonetsijätyyppiä, ja syy miksi päädyin kristinuskon äärelle, on se, että sieltä olen löytänyt paikan, jossa saan levon ja samalla saan kiintopisteen mistä katsoa elämää. En luovu filosofin viitastani astumalla sokeaan uskoon, koska uskon ja mielen sokeus ei palvele ketään.

Olen saanut kasvualustan kristinuskossa, mutta opintojeni alussa aloin epäillä koko käsitettä usko. Tunsin vieraaksi uskontojen tavan määrittää olemista ja karsastin kaikkia säädöksiä. Aloin luonnon ja taiteen kautta tutkia pyhän käsitettä ja odotin vastaanottavaisena luovuudelta vastauksia. Tietyllä tapaa luovuin kaikesta vanhasta, mikä uskoani määrittä ja asetuin alastomana ja avoimena vastaanottamaan sen, mitä maailma halusi minulle puhua. Kosketus erityisesti luonnon kanssa sai minussa aikaan hurmostiloja, kun aloin hahmottaa luontoa pyhän kosketuspintana.

Minusta syntyi oman elämäni teologi ja shamaani. Tunsin suurta yhteyttä luonnon kanssa ja aloin tutkia pyhyyttä luomalla omia rituaaleja sekä teoksia, jotka koostuivat intuitioni poimintoista. Kävin keskustelua luonnon eri osasten kanssa. Uskoin puiden kuulevan ajatukseni. Omistin tansseja luonnolle. Hyväilin katseellani meren aaltoja. Preparoin eläinten kalloja ja pyysin heiltä vastauksia elämän syviin kysymyksiin. Löysin aivan uuden uskomattoman maailman ja tunsin palavan, lempeän tulen sisälläni. Aloin rakentaa itseäni joksikin aivan muuksi mitä olin aikaisemmin ollut. Kaikki meni pitkään hyvin, mutta vähitellen minussa alkoi kuitenkin kuohua sisäinen hybris. Olin ihan kiinni arkitajunnassa, mutta samalla kuitenkin ”henkimaailmojen” vallassa, jossa koetin pitää itse airoista kiinni. Ajauduin elämän syviin kysymyksiin. Kävin teoksieni kautta dialogia kuoleman kanssa. Unissani ne puhuivat minulle lempeästi kuolemaan sisältyvästä rauhasta ja varoittivat siitä miten kuolleita, vanhoja tulisi kohdella kunnialla. Mieleni laajeni ja aloin nähdä kaiken kauniina. Tämä ja monet muut

tunteet lisäsivät käsitystä maailman ja mieleni ainutlaatuisuudesta. Lopulta ajauduin siihen, että kaikki oli suuren pienen mieleni varassa.

Hylkeen kallo. preparointi ja kuva. Korkee Mikael (2014)

Elin itseriittoisena ja "henkimaailmojen" ohjaamana, kunnes yhtäkkiä kuin tyhjästä eteeni ilmestyi Raamatun kohta syntiinlankeemuksesta. Tämän jälkeen aloin huomata itsessäni eläimellisiä piirteitä. Aloin todella kadottaa elämäni hallinnan. Heräsin pian aamuun, jossa tunsin, kuinka saatana astui usvaisten verhojen takaa eteeni. Ajauduin kauhun valtaan. Heti hänen paljastuttuaan säntäsin hakemaan apua Jumalasta. Yritin myös olla uskomatta, mutta se ei auttanut, koska tämä kokemus oli niin pelkoa herättävä ja lähellä ydintäni. Astuin uskonkoetukseen. Uskon tänä päivänä, että Jumala halusi näyttää minulle syntini syntiinlankeemuksen kautta ja viimein näin käärmeen selkeästi, kun sain paremman käsityksen hyvästä ja pahasta. Tiesin että tämä uskon tie ei tulisi olemaan helppo. Tästä syntyi pitkä prosessi, joka on kestänyt tähän päivään saakka. Ajattelin aikaisemmin, että nämä kokemukset haittasivat opintojani, kun ajauduin näin äärimmäiseen psyykeen tilaan, mutta kuitenkin pidän näitä kokemuksia identiteetilleni arvokkaina ja näen ne osana

koulutustani. Opintoni olisivat voineet painottua ainoastaan tekniseen suorittamiseen, mutta sainkin siltä paljon enemmän.

7 MINUA PUHUTELLEITA RAAMATUN KERTOMUKSIA

7.1 LUOPUMINEN PAHASTA – PAHAN PALKKA – LUCIFER ARKKIENKELEISTÄ YLIN

Voi, sinä putosit taivaalta, sinä Kointähti, sarastuksen poika! Alas maahan sinut survaistiin, sinä kansojen kukistaja. Etkö juuri sinä sydämessäsi sanonut: Minä tahdon nousta taivaisiin! Minä pystytän valtaistuimeni Jumalan tähtiä korkeammalle, minä tahdon istua jumalten vuorella kaukana pohjoisessa, minä nousen pilviä ylemmäksi, olen korottava itseni Korkeimman vertaiseksi.
(JES 14:12-14)

Tämä Raamatun kohta, on liitetty usein Luciferiin, saatanaan, mutta ilmeisesti se viittaa kuitenkin Baabelin kuninkaaseen joka oli korottanut itsensä.

Olen koittanut hahmottaa tätä Raamatun tapahtumaa omassa kokemusmaailmassani. Kun mietin luopumista ja liitin siihen hybriksen käsitteen, niin mieleeni tuli Raamatun mukainen saatanan ylpeys. Sanotaan, että Jumala kutsuu meitä luopumaan omavoimaisesta elämänhallinnastamme. Tekee kipeää luopua jostakin minkä on rakentanut osaksi identiteettiään tai luonnettaan. Itse kohtasin hybrikseni teoksieni kautta. Asetuin ikään kuin Jumalan paikalle luomistyössäni. Uskoin kyllä korkeampaan voimaan, mutta minussa virtasi pakanallinen ylpeys. Järkevästi ajateltuna pahuudesta on luovuttava, mutta se on välttämättömästi kuitenkin osana meitä synnin

muodossa. Jumala antoi meille vapaan tahdon meidät luodessaan. Tästä samasta syystä Luciferistakin tuli langennut. Kuitenkin synti on todella tärkeä osa ihmisyyttä. On hyveellistä pyrkiä pysymään vanhurskaudessa, mutta ihminen ei voi yksinkertaisesti luopua syntisyydestään. Synnin palkka on kuolema. Synnin kohtaaminen teki ihmisen myös tietoiseksi hyvästä ja pahasta. Tieto pahasta vie meidät lähemmäs ihmiskunnan totuutta. Kristus ei poistanut meiltä synnin tuntoa, mutta häneen uskova saa palkakseen iankaikkisen elämän. Voidaan ajatella, että veljeilyä pahuuden kanssa on vältettävä, mutta Jeesuskin kehottaa ihmisiä rakastamaan vihamiehiään. Tässä on totuuden siemen, koska paholaisella on hyvät näköalat totuuteen. Meidän on siis mielestäni ihmisyytemme kannalta hyveellistä löytää sisältämme se pahuus mikä ilmenee saatanassa.

”Taiteilija on totuuden rakkaudessaan riippumaton kaikista moraalisisista ennakoasenteista. Hän tarvitsee vitaalisuutta, viettienergiaa ja jopa moraalitonta itsekkyyttä voidakseen keskittyä luovaan työhönsä. Hänen tehtävänsä on nähdä hyvä pahassa ja paha hyvässä” (merkintä omasta päiväkirjasta - 2015)

Jumalalle otollinen tuntee pahan, tuntee synnin. Pitääkö sitten pahuudesta luopua? Onko pahuudesta luopuminen itse asiassa sitä, että ensin hyväksyy sen itsessään? Viisaus ja lahjakkuus ovat sitä, kun tunnistaa itsessään pahan kosketuksen.

Luomistyö (2014) – Korkee Mikael

7.2 KERTOMUS ABRAHAMISTA

Raamatusta. Vanhasta testamentista. 1. Mooseksen kirjasta löytyy kertomus Abrahamista, mikä on mielestäni yksi suurimpia kertomuksia luopumisesta ja viittaa myös profetiana Jeesuksen pelastustyöhön. Abraham oli Jumalalle kuuliainen ja vanhurskas mies. Hän eli Saara vaimonsa kanssa ja ikänsä puolesta Saaran ei ollut enää mahdollista tulla raskaaksi. Jumala kuitenkin antoi Abrahamille ja Saaralle esikoisen. Saara tuli raskaaksi ja synnytti pojan. Abraham antoi pojan nimeksi Iisak. Iisak oli Abrahamin ylpeys ja toiveiden täyttymys, mutta yhtenä päivänä Jumala puhui Abrahamille koetellakseen hänen uskoaan ja antoi käskyn, että hänen tulisi viedä poikansa Morian vuorelle ja uhrata tämä polttouhrina. Abraham ryhtyi kuuliaisena toimeen ja vei poikansa

vuorelle. Juuri kun hän oli uhraamassa poikaansa, Jumala perui käskyn ja enkeli riensi estämään Abrahamia. Mielessäni Abraham sai poikansa toistamiseen, mutta jokin hänessä oli muuttunut. Hän oli tehnyt luopumisen äärimmäisen liikkeen. Abraham oli sovittanut välinsä elämän kanssa. Hän siirtyi poikansa omistamisesta olemisen tilaan. Tämä tapahtuma puhuttelee minua, koska näen siinä ihmisyyden vanhempi lapsi suhteen vertauskuvan. Se on minulle kuva siitä, kuinka vanhempien on luovuttava lapsistaan voidakseen todella saada heidät, oman arvokkaimman taideteoksensa. Kertomuksessa Abrahamista korostuu erityisesti Jumalan armon käsite. Abraham oli valmis luopumaan pojastaan uskollisuudessaan Jumalaan. Jumala katsoi Abrahamin vahvaksi ja kuuliaisesti uskossaan, ja näin antoi hänelle armossaan lisäksi takaisin. ”Saat sen mistä luovut” (Hellsten, 2000)

8.1 KUOLEMA

8.1.1 KUOLEMAN SYNTY

Ihmiskunnalla ja sen eri kulttuureilla ja uskonnoilla on erilaisia uskomuksia siitä, miten kuolema ja ihminen ovat kohdanneet. Monet vanhat kirjoitukset kertovat siitä, miten ihminen oli luomistyön kautta elävä mutta vielä kuolematon. Monissa tapauksissa kuolema on ihmisen oma valinta tai syy. Taidehistoriallisessa kontekstissa tärkeimpänä on pidetty Raamatun kuvausta syntiinlankeemuksesta.

Raamatun syntiinlankeemuksessa syy ihmisen kohtaloon olla kuolevainen on Jumalan ainoan käskyn pettäminen. Jumala lupaa ihmiselle ikuisen paratiisin, jonka ainoana ehtona on, ettei ihminen saa syödä paratiisin keskellä olevan hyvän ja pahan tiedon puun hedelmiä. Aatami ja Eeva kuitenkin vastoin käskyä

nauttivat hedelmän puusta, koska käärme lupaa ihmiselle suurempaa ymmärrystä hedelmän nauttimisen myötä. Tätä myötä synti tulee osaksi ihmistä ja synnin palkkana on karkotus paratiisista sekä kuolema.

Ihminen joutui luopumaan paratiisistaan sitä myötä, kun hän tuli tietoiseksi hyvästä ja pahasta. On hienoa miten tällainen varhainen luopumisen kuvaus kohtaa ihmisen psyykeen. Jumala loi ihmiselle vapaan tahdon ja antoi yhden ainoan käskyn, jonka rikkomiseen sielunvihollinen lopulta ihmisen houkutti. Jos tämä Raamatun kertomus eletään totena, niin se on minulle hyvin perustavanlainen kuvaus ihmisyydestä. Ihminen astui maailmaan, jossa luopuminen on ihmisen kasvun prosessi. Ihminen saattaa kokea paratiisin vielä elämän kauniina hetkinä, mutta vitaalista on kärsimys, ja tieto hyvästä ja pahasta. Jos tätä kertomusta katsoo, niin voisi ajatella, että jokaisen pitäisi olla vihainen ihmiselle joka lankesi syntiin, mutta minusta tämä on upea kuvaus ihmisestä ja se saa minussa aikaan ylpeyden tunnetta juuri siitä syystä, että näen kertomuksen itsessäni. Näen sen todellisen Jumalan tahdon mukaisen luomistyön ihmisessä, joka kohtasi pahan kosketuksen. Mielestäni tieto hyvästä ja pahasta viittaa ihmisen haluun tulla Jumalan kaltaiseksi. Sanotaan myös, että Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, mikä mielestäni tähdentää sitä käsitystä, että ihmisen hyvin perustava luonne on pyrkiä Jumalan kaltaiseksi. Ihmisen varhainen halu avartaa mieltään koitui ihmiskunnan kohtaloksi. Pahan kosketus on ihmisessä vitaalinen piirre, se on viesti siitä, mitenkä saatana tuli osaksi ihmistä synnin muodossa.

8.1.2 KUULE KUOLEMA LUOVUUDEN LEHTO

Kuoleman kohtaaminen on läsnä luovassa työssä. Ajatus luomisesta kulminoituu välttämättömästi aina myös kuolemaan. Se on välttämätön paha. Jungin mukaan elämää määrittää ihmisen halu luoda ja laaja-alainen huoli kuolemasta. Hän piti luovuutta yhtenä ihmisen pääaistina. Hän uskoi, että ihmisellä on luonnollinen ja synnynnäinen taipumus vaivata itseään kuoleman ajatuksilla ja valmistaa itseään, kun elämä liikkuu kohti sitä. Jung myös viittaa, että kuolema on aina jollain tapaa osana analyysiä. Se ilmenee joko suorasti peittelemättömänä tai enemmän tai vähemmän naamioituneessa ja symbolisessa muodossa. Tämä saa minut ajattelemaan kuolemisen ja luovan työn korrelaatiota. Yhtä ei voi olla ilman toista. Kuoleman käsittäminen viittaa psykologiseen kasvuun. Kuolema siis kulkee käsi kädessä luovuuden kanssa osana ihmisyyttä. Kuolema – kuolevaisuuden käsittäminen on pohja kaikelle luovalle työlle. Onhan luopuminen ja kuolema psyykkinen kokemus, mutta kulttuurissamme eritoten hengellinen kokemus. Hengellisyys ainakin itselläni iskostuu luovuuteen. (Gordon, 2000)

Kasvot (2014) (teosmateriaali: merilevä) Korkee Mikael

8.1.3 KUOLEMANPELKO

Olen pitkään elänyt siinä ajatuksessa, että kuolemaa ei tulisi pelätä, sillä onhan se osa ihmisen luonnollista kulkua, ja vaikka kuoleman edessä suren, niin se on osa surutyötä ja edesmenneen kunnioitusta. Ajattelen myös, että ihminen saavuttaa kuolemassaan elämänsä täyttymyksen. Törmäsin kuitenkin taannoin Jungin ajatukseen siitä, että ihminen joka kohtaa elämän edessä pelkoa, kohtaa sitä luultavasti myös kuoleman edessä (Gordon, 2000). Tämä oli minulle todella

pysäyttävä lause, ja aloin sitä kautta tarkemmin miettimään, että mitkä asiat saavat minut pelkäämään kuolemaa ja luopumista. Mitä ihmisen mielessä tapahtuu, kun kuolema tulee todella lähelle? Silloin tunnesiteet elämään asettuvat keskiöön.

Seison kuitenkin sen takana, etten pelkää luonnollista kuolemaa, mutta kyllä minussa syntyy potentiaalisia pelon ajatuksia, kun ajatellaan hengen riistämistä tai muuta raadollista ja epäoikeudenmukaista kuolemaa. Eihän esimerkiksi vanhemmat voi olla pelkäämättä sitä, että heidän lapseltaan riistettäisiin henki. Tämä pelko ei ole tietenkään aina pinnassa vaan on tiedostamaton pelko, joka tulee vasta tositilanteessa esiin, kun pelolle on aihetta.

Keskiöön mielessäni tulee kuolemantoiveen ja paljon kiistellyn eutanasian suhde, sillä voin vain arvuutella, että millaiset pelot ovat eutanasiaa itselleen miettivän tai tätä ihmisen kuolemantoivetta miettivien omaisten päässä? Pelätäänkö silloin elämää ja kuolemaa? Pelkästään elämää tai pelkästään kuolemaa, vai onko pelko kokonaan kadonnut tämän tahtotilan edessä? Olen kiinnostunut tutkimaan eutanasian merkitystä kuoleman läheisyyden kohtaaville, mutta tuntuu etten pysty nyt muodostamaan siihen mitään tarpeeksi kattavia pohdintoja. Jokaisen kokemukset kuolemasta ovat enemmän tai vähemmän poikkeavia.

Jos luovuuden ajatellaan kulminoituvan kuolemaan, niin kuolemahan on silloin taiteen ja yhteiskunnan yksi suurimmista teemoista. Päädyin taannoin lauseeseen että: "Taide on minulle tapa tallettaa muistoja". Mikä viittaa taiteen historialliseen näkökantaan. Mennyttä taidetta menneestä elämästä.

8.2 TAIDE-ESINEESEEN IKUISTETTU MUISTO ELÄMÄSTÄ

Tein intuitioni ohjaamana kesän aikana löytämäni materiaaleista korun. Ahvenvita taipui punottuna kaulanauhaksi. Pujotin siihen maalta löytämäni kiillottamani teräsrenkaan. Teräsrenkaan sisälle liimasin palan parkitsemaani hauen nahkaa. Kaiversin sen taakse meidän nimemme. Tämä koru oli omistettu minulta sinulle. Annoin sen sinulle siihen aikaan, kun olit sairaalassa ja tämä kohtaaminen jätti minuun valtavan vaikutuksen ja merkityksellisyyden tunteen. Puolta vuotta myöhemmin nukuit pois. Surin suuresti, mutta olin hyvin rauhallisin mielin, sillä hyväksyin tilanteen. Sinun muistosi jäi minulle eloon vahvana kuvana. Sinun lempeä suhtautumisesi asioihin, kuuliaisuus ja huumori tekivät suhteestamme lämpimän. Mielenkiintoista on ollut, että tämä koru on toiminut hiljaisina hetkinä katalyyttinä näille muistoille. Muistoihin sinusta. Minulle on ollut tärkeä oivallus, että esineisiin voidaan tallettaa niin paljon muistoja ja tarinoita luopumisesta, sillä sitähan elämä on, luopumista.

Rauta-Hauki (2014) Korkee Mikael

RUNO: Oodi Kuolemalle

Mieleni kasvaa kalman mailla
Syntymässäni synty eteeni kannettiin
Ota pois sana kuolema
Onko tämän jälkeen millään mitään merkitystä
Niin katoaisi runous, katoaisi kaikki taide
Kuolema on elämän portti
Päätös elää on päätös kuolla
Toisessa päässä on synty, toisessa kuolema
Tahdon ne kämmenieni kartalta löytää
Puhuu minulle maan tomu
Viestivät vedet virsinä
Kirjoittavat käteni testamenttia
Signeeraus lopussa
Kuolevainen

9 TAIDEKOULUSTA VALMISTUMINEN – YHTEISÖSTÄ LUOPUMINEN

Valmistuminen Kankaanpään taidekoulusta herättää vääjäämättä ajatuksia menevästä ja tulevasta. Taas me valmistuvat jätämme taakse palan historiaa. Luovumme siitä yhteisöstä, mikä on ollut meidän opintojemme aitta, taiteilija-identiteetin kasvun kehto ja persoonaa kasvattava tekijä. Hajoamme sirpaleina maailmalle luomaan taas jotain uutta. Uutta millä on kuitenkin vanhat juuret.

Tein koulun installaatiokurssilla (2017) installaatio-performanssin, joka tuli käsittelemään luopumista koulu yhteisöstä. Aluksi tiedostamattani, sillä alkuperäisesti teoksella ei ollut vielä mitään sanomaa, se oli vain kompositio ilman tarinaa. Teos sijoittui koulun sisäpihaan, joka oli jo

pitkään hakenut tilallista ratkaisua sen jälkeen, kun sieltä oli kitketty pois kaikki kasvillisuus. Pyrin ottamaan tilan kokonaisvaltaisesti haltuun. Teoksen materiaalina olivat punaiset langat, joita pingotin yhdestä keskeisestä pisteestä pihan eri osasiin. Kun sain teoksen tehtyä, keskityin pääasiassa kirjallisen työni pohtimiseen ja kirjoittamiseen.

Kirjallisen prosessini katkaisi se, kun yhtenä aamuna tulin kouluun ja huomasin että installaationi oli tuhottu. Kaupungin työntekijät olivat hiekoittaneet pihan ja ajaneet mitään välittämättä teokseni kumoon. Pettymyksestä huolimatta rakensin teoksen uudestaan ja vahingosta viisastuneena asetin huomiokyltit estämään törmäämisiä ennen kritiikkiä. Tämä teoksen tuhoutuminen oli kuitenkin hyvä teoksen todellisen prosessin kannalta, koska aloin taas tarkemmin ajatella sitä ja löysin silloin ajatuksen performanssista. Tämä tuhoutuminen sai minut ajattelemaan, että teoksen pitäisikin ehkä tuhota itsensä. Luopua.

Kun kritiikkipäivä tuli ja oli minun vuoroni esitellä installaationi. Aloitin installaatioperformanssini sillä, että jaoin avajaisten tapaan jokaiselle avajaismaljan. Saavuimme sen jälkeen teoksen äärelle ja kiittäen nostimme yhteiselle kurssille maljan. Tämän jälkeen pyysin yleisöä menemään installaatioon sisään ja tarkkailemaan sitä joka suunnasta. Hetken kuluttua asetuin istumaan tuolille, joka oli asetettu lankojen keskipisteeseen. Join maljani loppuun ja nousin seisomaan. Esitin runon.

RUNO: Minä Lähden

Heräsin aamuun

Tiesin et muo vielä odottaa yhteisö

Yhteisö jonka aatos on jano elämään

Täällä joukossa meidän, niitetään elämän viljaa

Viljaa joka meissä toteutuu

Muistoksi tallettuu

Käsissämme on elämä, kuolema ja ikuisuus

Kerätkää tätä meidän viljaa vielä, kun voitte

Niin nopeasti on sunkin aikas lentää

Asettua uusil mail

Täällä asuu se, mikä sieluni pinnan myrskyten rikkoi

Uudestaan nään kuvani heijastuksen vasten tyyntä pintaa

Kasvoni arvet nään, niin kaukana poissa on Narkissos

Se mikä minut hajotti. Kasaan, myös punoi

Haikea mieli kun täältä lähden

Minun yössäni saapuu uusi kuu

Päivän valossa on uusi maailma

Se mihin kaikki tää muo valmisti

On kai vieläkin arvoitus

Vanhat lähtee, aallossa parvi hajoaa

Iloisina kun saimme jakaa yhdessä palan maailmaa

Runon lausuttuani, siirsin tuolin pois keskipisteestä ja hetken teosta katsottuani sytytin lankojen kohtaamispisteen palamaan. Jokainen pingotettu lanka katkesi tulenpoltteessa.

Pidän tietyllä tapaa tätä teostani myös päättötyönäni. Todellinen päättötyöni on esitys oppimisestani maailmalle, mutta tämä teos on paremminkin omistettu koulu yhteisölle ja uusille polville. Tämä on oodi yhteisölle, josta irtaannun lankojen palossa. Tämä yhteisö jää minuun muistoissa, ja pääsen sieltä vapaana näyttämään oppimaani maailmalle. Feeniks linnun on kuoltava palossaan, jotta hän voi nousta tuhkasta.

Luopuminen (2017) installaatioperformanssi. kuva. Korvuo Karoliina

LÄHTEET

Hellsten, Tommy (2000): Saat sen mistä luovut – Elämän paradoksit, Kirjapaja, Helsinki

Sarsila, Juhani (2013): Melancholica – Poleemisia esseitä, Suomen Yliopistopaino, Tampere

Lehtinen, Torsti (2002): Eksistentialismi – Vapauden filosofia, Kirjapaja, Helsinki

Gordon, Rosemary (2000): Dying and creating – A Search for Meaning, Karnac Books, London ((1978) the Library of Analytical Psychology, London)